

Տ. ԿՏՐԻԾ ՔԱՆԱՆԱ ԴԵՎԵՃՅԱՆԻ ՔԱՐՈՋԸ՝ ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ ՄԱՏՈՒՅՎԱԾ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

(7 հունվարի 2005 թ.)

«Յանուն Տօր եւ Որդոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն»:

Երբ Քրիստոնեւորյան մեծագոյն հալածիչը՝ Մողոս Տարսուսացին, ճանապարհ ընկավ դեպի Դամասկոս, ողջ աշխարհը ստրկութեան մեջ էր: Կար մի պետություն՝ Հռոմը: Այն ուներ մեկ փրկակալ՝ Տիբերիոս կայսրը:

Ամենուր կարգուկանոն էր փրկում, քանի որ ամենքը Հռոմի խստագոյն օրենքի փակ էին գրնվում: Ամենուրեք՝ և՛ պետությունը, և՛ հասարակությունը կայուն էին հարյուրապետների հսկողության պարճառով: Սակայն այդ ամենի հետ մեկտեղ ԱՆ-արդարություն էր փրկում, ճնշման և հալածանքների էին ենթարկվում նրանք, ովքեր կայսրի կողմնակիցները չէին: Կյանքը՝ ծանր ու դժվարին, ավարտվում էր մահովամբ:

Կային մաքսավորներ, որ արտերից հավաքում էին բերքը և աղքատներից խլում իրենց վաստակածը՝ կայսրի լեգեոնները կերակրելու և գանձարանը լցնելու համար, որտեղից կայսրն առաքուրեն պարգևատրում էր ընտրյալներին: Կային ստրկատերեր, ովքեր մասնակիցներ էին ընտրում մարտախաղերի համար: Իսկ դահիճները ոչնչացնում էին նրանց, ում կայսրը մահվան էր դատաւարարում: Արդ՝ կայսրին ծառայելուց ավելի ի՞նչ նպատակ կարող էր մարդու կյանքն ունենալ:

Հալածվում էին մարդիկ, ովքեր համարձակվում էին այլ կերպ մտածել: Ստրկացվում էին նրանք, ովքեր Հռոմից չէին սերում, անտեսվում էին անձինք, ովքեր փառքեր էին կերպարանքով, լեզվով և մշակույթով: Սակայն ամենից առավել ամենուր արժեզրկվել էր մարդկային կյանքը: Ի՞նչ արժեք ուներ մարդու կյանքը իշխանավորի համար բազմամարդ այդ աշխարհում: Եվ կյանքն ավարտվում էր մահովամբ:

Եվ հանկարծ ողջ աշխարհով մեկ Լույս ծագեց. սուրբ կույս Մարիամից Բերդեհեմում ծնված Գալիլիացին, Հորդանան գետում աղավաղվելուց Մուրբ Հոգու վկայության միջոցով, իբրև Աստուծո Միածին Որդի հայտնվեց աշխարհին՝ ասելով. «Գնացէ՛ք, քովե՛ք կայսրինը՝ կայսեր, և Աստուծունը՝ Աստուծուն» (Մատթ. ԻԲ 21):

Գալիլիայից հեջող ձայնը, որ հակասում էր կայսրին, խոսում էր նոր Թագավորության մասին, ուր յուրաքանչյուր մարդ կարող էր գլուխը բարձր քայլել և խոնարհվել միայն Աստուծուն: Այդ ձայնը մարդուն առաջարկեց կյանքի մի նոր արահետ և նոր ապագա: «Եկե՛ք ինձ մոտ, բոլոր հոգևածներդ ու բեռնավորվածներդ, և ես ձեզ կհանգստացնեմ» (Մատթ. ԺԱ 28): Չայնն ասաց, «Որովհետև մարդու Որդին եկավ փրկելու կորածը» (Մատթ. ԺԸ 11): «Միրի բո ընկերոջը, ինչպես բո անձը» (Մատթ. ԻԲ 39): «Միրեցե՛ք ձեր թշնամիներին, օրհնեցե՛ք ձեզ անիծողներին, բարություն արե՛ք ձեզ ատողներին» (Մատթ. Ե 44): Նաև ասաց «Մի՛ վախեցիր, այլ միայն հավատար» (Մարկ. Ե 36): Եվ այս Ավետարանը Նա

առաքելց աշխարհի բոլոր ծայրերը: Եվ պարամոթյան մեջ առաջին անգամ կյանքը չավարպեց մահվամբ:

Ի Քրիստոս՝ կլինեն հեղինակու կյանք:

Այսպիսով՝ ողջ աշխարհը ողողվեց Լույսով, և մարդիկ, որ ապրում էին խավարի մեջ, սարսափեցին: Եվ նրանք փորձեցին բողարկել ճշմարտությունը, որպեսզի մարդկությունը շարունակի հավատալ, որ փրկությունն այս խավար աշխարհի փրկականների ձեռքում է:

Եվ չնայած խավարում բնակվող մարդիկ զայրացած էին և փորձում էին վերացնել այդ Լույսը, շարժվաբերում մարդիկ ընդունեցին, որ ճշմարտությունն ազատում է մարդուն, ինչպես կարարավեց Հայաստանի մեր ժողովրդի կյանքում: Եվ ձայնն ասաց բոլոր ժողովուրդներին, ինչպես նաև մեր հայ ազգի զավակներին. «Թեպետև մի ժամանակ խավար էիք, հիմա լույս եք ի Տեր. ընթացե՛ք ինչպես լուսո որդիներ» (Եփես. Ե 8):

Դամասկոսի ճանապարհին Լույսը պայծառ էր շողում: Սակայն հեղու Պողոս Տարսուսացին՝ Քրիստոսի առաքյալը, նույնպես սարսափեց: Նա վախենում էր, որ ալպազայի կայսերն ու մարգարեներն մի օր կհամոզեն մարդկանց, որ մարդ արարածը ոչ այլ ինչ է, քան իրենց ծառան, և մարդիկ մի բուռ ալյուրի համար կհրաժարվեն Աստուծոց և այլևս չեն ընթանա լույսի ու ազատության մեջ: Նա մտախոհ էր, որ մի օր ողջ աշխարհում նորից խավար կտիրի, և մարդիկ կմտածեն միմյան, թե ինչ պիտի ուրեն, ինչ պիտի խմեն, թե ինչ պիտի կրեն, գնեն և վաճառեն և կհետևեն նոր կայսրերի և սուր մարգարեների: Օրերից մի օր մարդիկ այլևս չեն փորձի ձմեռվա գիշերային երկնքում տեսնել Արևելքի աստղը, և Լույս երբեք չի լինի խավարում: Կգա ժամանակ, երբ մարդիկ կրկին կսկսեն հավատալ, որ ծանր, ողբերգություններով լի կյանքն ավարտվում է մահվամբ:

Մարդու Որդու առաքյալը՝ Պողոսը, խոսելով իր թեստոնիկեցի եղբայրների հետ, արտասանեց այն խոսքերը, որոնք մենք դեռ երկար կհիշենք. «Եղբայրներ, չեմ ուզում, որ անգեղ լինեք ննջեցյալների մասին, որպեսզի չբխրեք, ինչպես ուրիշները, որոնք հույս չունեն: Եթե հավատում ենք, թե Հիսուս մեռավ և հարություն առավ, այդպես էլ Աստված, Հիսուսի միջոցով, ննջեցյալներին եղ կյանքի պիտի բերի Նրա հետ» (Ա Թեսաղ. Դ 12-13):

Միտելիներ, երեկ հրեշտակաց դասերը ավերեցին ողջ աշխարհին, մեզ բոլորիս՝ զինվորյալ Եկեղեցուն, որ Քրիստոս «Ծնաւ և յայրենցաւ», որ Լույսը լուսավորեց խավարը: Այսօր՝ մեռելոց հիշատակի օրը, մեր պարտականությունն է՝ ուրախությամբ հայտնել այդ բարի ավերիչը հաղթական Եկեղեցուն, որ սպասում է Նրա վերադարձին, ի Քրիստոս ննջող մեր սիրելիներին, հարազատներին, բոլոր նրանց, ովքեր ապրել են մեզանից առաջ, ուսուցանել են մեզ և դավանել են Առաքելական մեր Մայր Եկեղեցու սուրբ հավատը:

Մենք նաև պարտականություն ունենք աղոթելու մեր ննջեցյալների համար: Դա Քրիստոսի Երկրորդ գալստյանը հավատալու մեր դավանությունն է և մեր հավատն ու հույսը մնջյալների հարության: Երբ աղոթում ենք ննջեցյալների համար, ինքներս մեզ հիշեցնում ենք, որ այս կյանքը ժամանակավոր է և անցողիկ, հետևաբար, լցվում ենք հույսով, քանզի հավատում ենք, որ մահը ևս այդպիսին է: Եվ քանի որ Աստված մեր հանդեպ առավելաբար ողորմած է, քան արդար դատավոր, աղոթում ենք, հավատում ենք և հույսն ունենք հավիտենական կյանքի:

Ինչպես սահմանել են մեր Եկեղեցու հայրերը, և ինչպես սովորեցնում է մեզ մեր ավանդությունը, այսօր, երբ գնում ենք գերեզմանապրներ՝ այցելելու համար մեզանից հեռացած մեր հարազատներին ու սիրելիներին, եկեք աղոթքով ու վեհությամբ հարգենք նրանց հիշատակը, հիշենք նրանց կյանքն ու այն դասերը, որ սովորել ենք նրանցից, հիշենք նրանց կյանքի նպատակն ու ցանկությունները, հիշենք նրանց բարի գործերն ու սերը մեր հանդեպ և, ողջունելով նրանց անուն առ անուն, ավերենք նրանց երկնքից ճառագող ուրախ, սքանչելի, օրհնյալ խոսքերով:

Քրիստոս Ծնաւ ևւ Յայտնեցաւ, Օրհնեալ է Յայտնութիւնը Քրիստոսի:

«Մեր Տէր Վասու Քրիստոսի շնորհը, Աստուծո սերը և Սուրբ Հոգու հաղորդությունը՝ ձեզ հետ լինեն, այժմ և միշտ և հավիտյանս հավիտենից, ամեն» (Բ Կորնթ. ԺԳ. 13):